

Wieloletni plan inwestycyjny dla gminy Udanin

Wykonawca:

Eurobroker

ul. Roosevelta 40/7
59- 220 Legnica

Udanin, czerwiec 2008

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	2
I. WSTĘP DO REALIZACJI PRAC	3
1.1. PODSTAWA OPRACOWANIA	3
1.2. CEL OPRACOWANIA	3
1.3. METODOLOGIA OPRACOWANIA WPI	4
II. WIELOLETNI PLAN FINANSOWY	5
2.1. WPROWADZENIE.....	5
2.2. ANALIZA DANYCH HISTORYCZNYCH.....	5
2.3. PROGNOZA DOCHODÓW I WYDATKÓW	14
III. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY UDANIN	17
3.1. CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH POTRZEB INWESTYCYJNYCH GMINY.....	17
3.2. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY DLA GMINY UDANIN NA LATA 2008 - 2013.....	18
ZAKOŃCZENIE.....	18
ZAŁĄCZNIK 1.....	19

I. WSTĘP DO REALIZACJI PRAC

1.1 PODSTAWA OPRACOWANIA

W dniu 27.12.2007 r. zawarta została umowa pomiędzy Wójtem Gminy Udanin a Eurobroker z Legnicy na wykonanie Wieloletniego Planu Inwestycyjnego gminy.

1.2. CEL OPRACOWANIA

Celem opracowania jest stworzenie jednolitego planu inwestycyjnego zwanego Wieloletnim Planem Inwestycyjnym (WPI) obejmującego strategiczne wydatki inwestycyjne jakie planuje się w okresie najbliższych 6 lat, tj. do roku 2013 włącznie. Procedura WPI zastosowania w Gminie doprowadzić ma do osiągnięcia następujących efektów:

a) uporządkowanie polityki inwestycyjnej

Szczegółowa analiza planowanych inwestycji gminy oraz poddanie ich ocenie za pomocą wypracowanej metody priorytetyzacji tworzyć ma jasny i zrozumiały sposób realizacji inwestycji do roku 2013 i na lata następne.

b) informacja społeczeństwa o zamiarach inwestycyjnych gminy

Zebranie wyników prac w formie dokumentu „WPI” stać się ma elementem informacyjnym dla społeczności lokalnej o zamierzeniach inwestycyjnych gminy.

c) pomoc w uzyskaniu środków pomocowych

Dokument „WPI” poprzez elementy oceny finansowej gminy, oceny zdolności kredytowej, charakterystykę inwestycji gminnych oraz metod ich oceny może stać się podstawowym załącznikiem w przypadku wniosku do instytucji i funduszy pomocowych współuczestniczących w finansowaniu przedsięwzięcia inwestycyjnego.

d) usprawnić opracowywanie planów jednorocznych

Mimo iż „WPI” jest planem wieloletnim jego wyniki muszą mieć bardzo ścisły związek z planami jednorocznymi tzn. z planem budżetu na rok najbliższy. WPI ma zatem na celu usprawnienie decyzji jednorocznych związanych z wydatkami inwestycyjnymi.

e) usprawnić zarządzanie

„WPI” stanowić będzie jeden z elementów zarządzania gminą. Prawidłowy, docelowy układ prac zmierzający do planowania zamierzeń inwestycyjnych powinien obejmować elementy:

- Strategia rozwoju gminy, której zadaniem jest przedstawienie podstawowych kierunków i celów strategicznych rozwoju gminy.
- Wieloletni Plan Inwestycyjny, którego zadaniem jest sprecyzowanie w tytułach inwestycyjnych celów strategicznych oraz dostosowanie ich do możliwości finansowych gminy.

1.3. METODOLOGIA OPRACOWANIA WPI

Opracowanie Wieloletniego Planu Inwestycyjnego dla Gminy Udanin oparte zostało na kolejnych, następujących po sobie etapach pracy:

Etap 1 - Analiza danych historycznych.

Celem etapu była analiza budżetów historycznych oraz ocena gminy z punktu widzenia jej możliwości finansowych i inwestycyjnych. Analiza skupiła również uwagę na pozycjach, które poprzez swoją stabilność mogą stać się podstawą projekcji na lata przyszłe. Pozwoliło to w dalszych etapach pracy na stworzenie projekcji dochodów i wydatków w latach planowanych.

Etap 2 – Prognoza dochodów i wydatków Gminy

Celem etapu było wstępne określenie wolnych środków pieniężnych w planowanym okresie analizy. Posłużył temu przygotowany zestaw założeń oraz wyniki Etapu 1.

Etap 3 – Analiza stanu zadłużenia

Celem etapu było określenie wolnych środków pieniężnych jakie Gmina będzie mogła przeznaczyć na sfinansowanie inwestycji w planowanym okresie analizy, po wcześniejszej spłacie wszystkich zobowiązań finansowych. Posłużyła temu analiza zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyniki Etapu 2.

Etap 4 – Przedstawienie planowanych inwestycji gminnych

Celem etapu była charakterystyka wszystkich inwestycji jakie Gmina planuje zrealizować w analizowanym okresie czasu.

II. WIELOLETNI PLAN FINANSOWY

2.1. WPROWADZENIE

Prognozy finansowe dla podmiotów realizujących określoną działalność obarczone są większym lub mniejszym stopniem błędu. Trudności w przewidywaniu jasnych reguł działania szczególnie widoczne są w przypadku jednostek samorządów terytorialnych. Rokroczne zmiany sposobu naliczania dochodów własnych czy trudna do określenia wielkość dotacji z budżetu państwa obarcza planowanie dużym stopniem ryzyka i niepewności. Mimo otrzymywania wielkości szacunkowych często istotnie różniących się od tych rzeczywistych, planowanie finansowe w perspektywie wieloletniej spełnia istotną bo stabilizującą rolę w realizowaniu budżetu każdej gminy. Realizując, nawet niezbyt skomplikowany, montaż finansowy dla inwestycji gminnych możemy ocenić płynność budżetu gminy dość dokładnie w perspektywie roku może dwóch. Wszystko co wydaży się później pozostaje w sferze domysłów a czasami marzeń. Nawet zgrubne szacunki w ramach planu finansowego, które wykraczają poza rok budżetowy mogą nas ostrzec przed perspektywą przeinwestowania a w konsekwencji utraty płynności finansowej gminy. Zasada szacowania dochodów pesymistycznie a wydatków optymistycznie pozwala oszacować poziom wolnych środków w sposób bezpieczny dla przyszłych budżetów.

Zaprezentowany poniżej wieloletni plan finansowy dla Gminy Udanin jest właśnie oparty na szacunkach, które mimo swojej prawdopodobnej niedokładności dają pogląd na możliwości inwestycyjne gminy. Dążąc do najdokładniejszych wyników należy ten plan rokrocznie aktualizować, przesuwając perspektywę planistyczną każdorazowo o rok w przód.

2.2. ANALIZA DANYCH HISTORYCZNYCH

Analiza danych z ubiegłych lat stanowi podstawę do stworzenia planu finansowego dochodów i wydatków gminy, z określeniem wolnych środków, jakie gmina może generować na inwestycje w badanym okresie. Analiza została przeprowadzona za lata 2005-2007. Do analizy finansowej posłużyły sprawozdania z wykonania budżetu gminy Udanin za lata 2005-2007. Ponadto na podstawie planu dochodów i wydatków uchwały budżetowej gminy na 2008 rok oraz planowanego poziomu nakładów na zadania inwestycyjne na lata 2007-2013 dokonano prognozy

dochodów i wydatków bieżących, celem oszacowania wolnych środków, jakie gmina może w przyszłości wygenerować na pokrycie kosztów obsługi zadłużenia oraz wydatków inwestycyjnych.

W roku 2006 dochody ogółem gminy Udanin spadły w stosunku do roku 2005 o 4,7%, natomiast w roku 2007 wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 9,1%. Największą część w dochodach ogółem w dwóch pierwszych latach analizy stanowiły subwencje ogólne. Ich udział w dochodach ogółem kształtował się w latach 2005-2007 na poziomie odpowiednio 37,3%, 39,9% oraz 38,1%. Kolejną znaczącą pozycję w dochodach ogółem stanowiły dochody własne. Udział dochodów własnych w dochodach ogółem w roku 2005 wynosił 33,3%, w roku 2006 – 38,3%, a w roku 2007 – 41,4%. Głównym źródłem dochodów własnych były wpływy z podatku od nieruchomości i podatku rolnego oraz udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (PIT i CIT). W omawianym okresie udział dotacji celowych w dochodach ogółem wynosił odpowiednio 14,0%, 21,3% oraz 20,6%.

Tabela 1 Dochody i wydatki budżetu gminy Udanin za lata 2005-2007 (w zł.)

Lp.	Wyszczególnienie	Lata		
		2005	2006	2007
1.	Dochody własne, z tego:	3 627 578	3 972 888	4 680 638
	<i>Wpływy z podatków i opłat</i>	2 480 278	2 342 656	2 612 363
	<i>Wpływy z majątku gminy</i>	376 164	269 524	355 157
	<i>Pozostałe dochody</i>	57 932	458 566	578 162
	<i>Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa</i>	713 204	902 142	1 134 956
2.	Dotacje celowe	1 522 099	2 209 989	2 327 160
3.	Subwencje z budżetu państwa	4 062 311	4 137 241	4 304 690
4.	Środki pozyskane z innych źródeł	1 675 000	51 063	0
I.	RAZEM DOCHODY	10 886 988	10 371 181	11 312 488
	<i>Wydatki bieżące</i>	8 485 405	9 697 076	10 294 585
	<i>Wydatki inwestycyjne</i>	4 198 290	234 520	537 304
II.	RAZEM WYDATKI	12 683 695	9 931 596	10 831 889
	<i>Nadwyżka/Deficyt</i>	-1 796 707	439 585	480 599

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Udanin oraz RIO we Wrocławiu

Środki pozyskane z innych źródeł kształtowały się na malejący poziomie i wynosiły w latach 2005-2007 odpowiednio 15,4%, 0,5% oraz 0,0% dochodów ogółem.

Wydatki ogółem gminy Udanin spadły w roku 2006 w stosunku do roku 2005 o 21,7%, natomiast w roku 2007 wzrosły w stosunku do okresu poprzedniego o 9,1%.

Główny udział w wydatkach ogółem stanowiły wydatki bieżące, które kształtowały się w latach 2005-2007 odpowiednio na poziomie 66,9%, 97,6% oraz 95,0% wydatków ogółem. Natomiast udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem w omawianym okresie wynosił odpowiednio 33,1%, 2,4% oraz 5,0%.

W roku 2005, głównie w wyniku wysokiego poziomu wydatków na realizację zadań inwestycyjnych, budżet gminy Udanin zamknął się wynikiem ujemnym, który stanowił 16,5% dochodów ogółem. Natomiast w latach 2006-2007 badany podmiot posiadał nadwyżkę budżetową, która stanowiła 4,2% dochodów ogółem.

W celu analizy finansowej danej gminy, oprócz porównywania określonych wielkości budżetowych w poszczególnych okresach istotne jest przeprowadzenie analizy wskaźnikowej. Pomaga ona dodatkowo zbadać sytuację finansową jednostki samorządu terytorialnego, ustalić kierunki polityki inwestycyjnej, zdolność kredytową oraz płynność finansową analizowanego podmiotu.

Podstawowym wskaźnikiem dochodowym jest stosunek dochodów budżetowych ogółem do liczby mieszkańców gminy, który świadczy o stopniu zamożności mieszkańców gminy. W latach 2005-2007 wskaźnik ten kształtował się na poziomie od 1.922 zł do 2.005 zł, co świadczy o stabilnym rozwoju badanej gminy w analizowanym okresie. Wskaźnik ten kształtował się w latach 2005-2006 poniżej wskaźnika dla gmin wiejskich na terenie Dolnego Śląska.

Tabela 2 Dochody ogółem na jednego mieszkańca za lata 2005-2007 (w zł.)

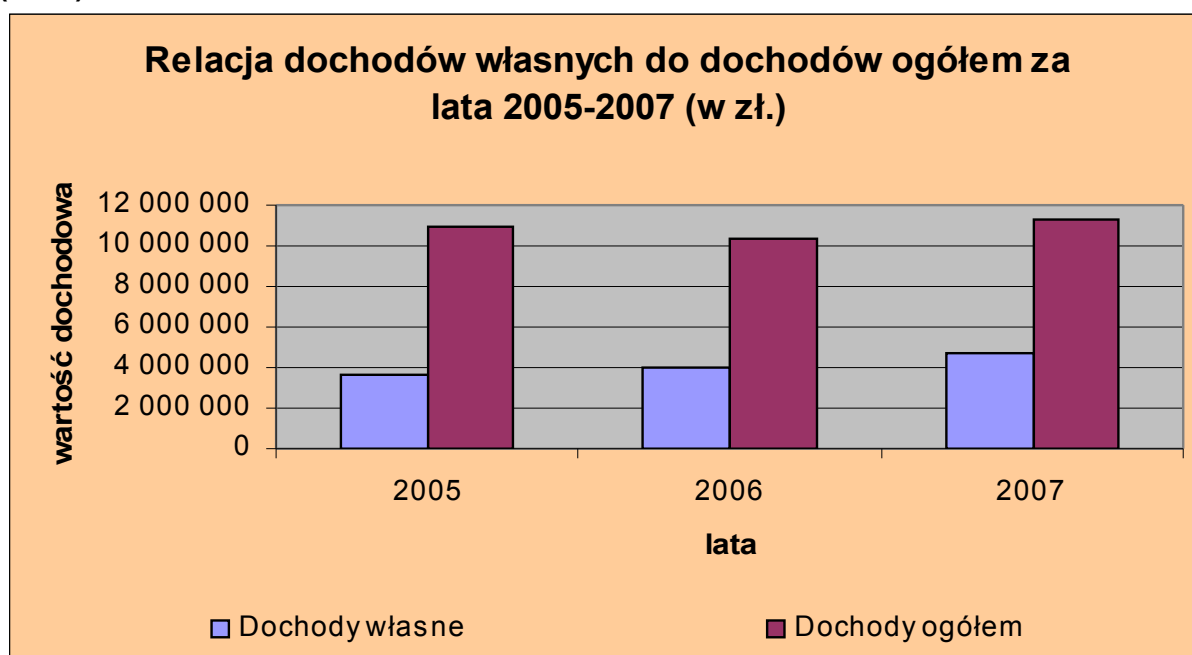
Wyszczególnienie	Lata		
	2005	2006	2007
1	2	3	4
Dochody ogółem	10 886 988	10 371 181	11 312 488
Liczba mieszkańców	5 664	5 642	5 642
Wskaźnik	1 922,1	1 838,2	2 005,0
Wskaźnik odniesienia – gminy wiejskie na terenie Dolnego Śląska	1 986,1	2 242,1	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Udanin, RIO we Wrocławiu oraz danych z Głównego Urzędu Statystycznego – liczba mieszkańców wg miejsca zamieszkania. Ze względu na brak danych za rok 2007 liczbę mieszkańców w gminie Udanin przyjęto na poziomie roku 2006.

Wskaźnik dochodów własnych do dochodów ogółem określa samodzielność finansową budżetu danej jednostki samorządu terytorialnego oraz poziom niezależności finansowej jednostki samorządu terytorialnego od budżetu państwa. Podstawowym źródłem dochodów własnych są wpływy z podatków i opłat lokalnych, udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa oraz dochody z majątku gminy. Wskaźnik ten powinien być jak najwyższy. W omawianym okresie badany

wskaźnik kształtował się na dość niskim aczkolwiek rosnącym poziomie i wynosił odpowiednio 33,3%, 38,3% oraz 41,4%. Należy jednak zaznaczyć, że niski poziom tego wskaźnika wynikał w latach 2005-2006 z wysokich dochodów uzyskiwanych z subwencji ogólnej.

Wykres 1 Relacja dochodów własnych do dochodów ogółem za lata 2005-2007 (w zł.)

Na podstawie powyższego wykresu (Wykres 1) obliczono poziom wskaźników, wymienionych w poniższej tabeli:

Tabela 3 Poziom wskaźników w oparciu o Wykres 1.

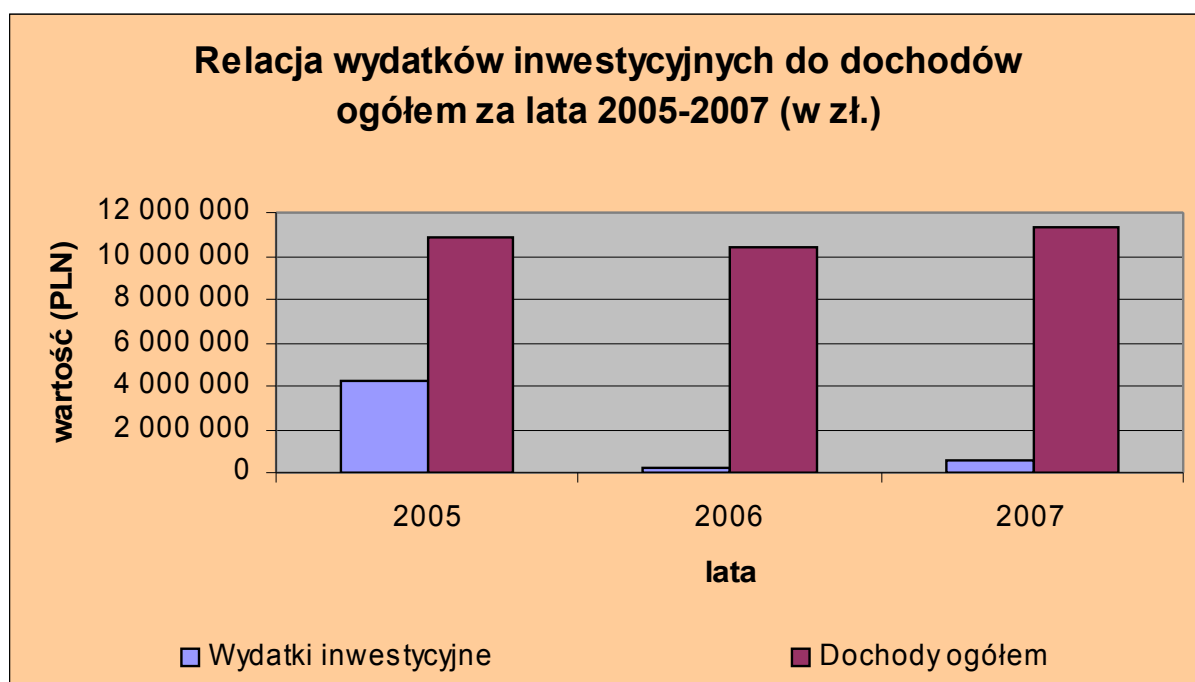
Wyszczególnienie	Lata		
	2005	2006	2007
1	2	3	4
Wskaźnik	33,3	38,3	41,4
Wskaźnik odniesienia – gminy wiejskie na terenie Dolnego Śląska	48,3	48,3	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Udanin oraz RIO we Wrocławiu. Brak wskaźnika odniesienia w roku 2007 wynika z braku danych dostarczanych przez RIO we Wrocławiu.

Udział wydatków inwestycyjnych w dochodach ogółem świadczy o innowacyjności jednostki samorządu terytorialnego oraz określa kierunki rozwoju analizowanego podmiotu. Wysoki poziom wskaźnika świadczy o dużym rozmachu inwestycyjnym jednostki samorządu terytorialnego. W roku 2005 poziom tego wskaźnika ukształtował się na bardzo wysokim poziomie, głównie dzięki pozyskaniu

środków na inwestycje ze źródeł zewnętrznych i był wyższy od wskaźnika odniesienia dla gmin wiejskich na terenie Dolnego Śląska. Natomiast w latach 2006-2007 poziom tego wskaźnika w gminie Udanin utrzymywał się na niskim poziomie i w roku 2006 był niższy od wskaźnika dla gmin wiejskich na terenie Dolnego Śląska. W analizowanym okresie wskaźnik ten wynosił odpowiednio 38,6%, 2,3% oraz 4,7%.

Wykres 2 Relacja wydatków inwestycyjnych do dochodów ogółem za lata 2005-2007 (w zł.)

Jak wynika z powyższego wykresu (Wykres 2) wskaźniki przyjmują następujące wartości:

Tabela 4 Poziom wskaźników w oparciu o Wykres 2.

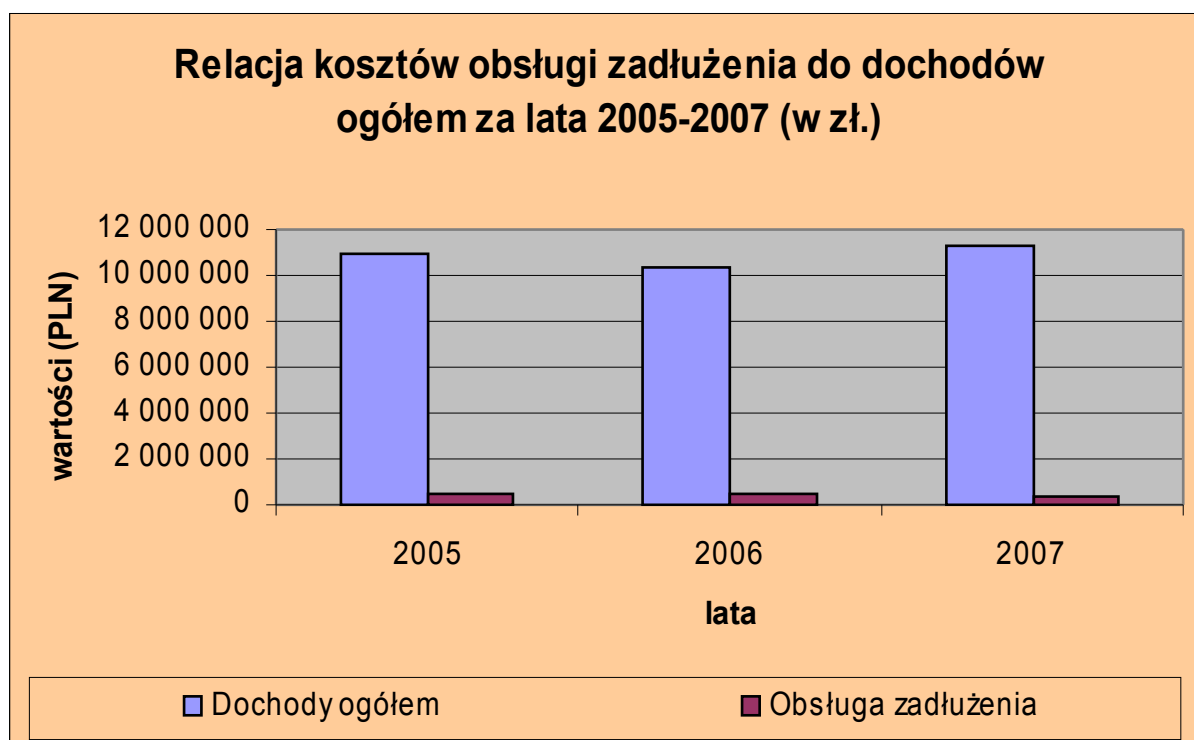
Wyszczególnienie	Lata		
	2005	2006	2007
1	2	3	4
Wskaźnik	38,6	2,3	4,7
Wskaźnik odniesienia - gminy wiejskie na terenie Dolnego Śląska	18,4	24,2	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Udanin oraz RIO we Wrocławiu. Brak wskaźnika odniesienia w roku 2007 wynika z braku danych dostarczanych przez RIO we Wrocławiu.

Ocena zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego jest najczęściej dokonywana w oparciu o wskaźniki ustalone w przepisach ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych. Ustawa ta określa wysokość poziomu zadłużenia

i obsługi zadłużenia do dochodów zrealizowanych w jednostkach samorządu terytorialnego. Pierwsze formalne ograniczenie, zawarte w art. 169 ust. 1 przedmiotowej ustawy, wyznacza limit poziomu wydatków na obsługę zadłużenia w wysokości nie większej niż 15% planowanych dochodów na rok budżetowy. Za bezpieczny poziom przyjmuje się wartość wskaźnika nie przekraczającą poziomu 10%. W przypadku gminy Udanin wskaźnik ten kształtował się w analizowanym okresie na bardzo niskim, malejącym poziomie i w latach 2005-2007 wynosił odpowiednio 4,7%, 4,2% oraz 3,2%. Bardzo bezpieczny poziom tego wskaźnika świadczy o aktualnych możliwościach wygospodarowania rezerw, pozwalających na zaciągnięcie zobowiązań niezbędnych do zwiększenia rozwoju gospodarczego podmiotu oraz zabezpieczenie własnego wkładu w celu montażu finansowego środków z Unii Europejskiej.

Wykres 3 Relacja kosztów obsługi zadłużenia do dochodów ogółem za lata 2005-2007 (w zł.)

Jak wynika z opracowanego wyżej wykresu (Wykres 3) wskaźnik w kolejnych latach badanego okresu prezentuje się następująco:

Tabela 5 Poziom wskaźników w oparciu o Wykres 3.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Udanin oraz RIO we Wrocławiu

Wyszczególnienie	Lata		
	2005	2006	2007
1	2	3	4
Wskaźnik	4,7	4,2	3,2

Drugie formalne ograniczenie, zawarte w art. 170 powyższej ustawy, określa maksymalną wartość łącznego zadłużenia na poziomie 60% dochodów jednostki w danym roku budżetowym. W latach 2005-2007 zadłużenie badanego podmiotu kształtowało się na niskim poziomie i wynosiło w badanym okresie odpowiednio 25,7%, 23,9% oraz 23,9% dochodów ogółem. Stabilny poziom zadłużenia świadczy o możliwości wygospodarowania rezerw umożliwiających rozwinięcie procesu inwestycyjnego w latach następnych. Porównując poziom wskaźnika gminy Udanin z poziomem osiągniętym przez gminy wiejskie na terenie Dolnego Śląska należy stwierdzić, iż w latach 2005-2006 wskaźnik ten kształtował się powyżej wskaźnika odniesienia.

Tabela 6 Relacja kwoty zadłużenia do dochodów ogółem za lata 2005-2007 (w zł.)

Wyszczególnienie	Lata		
	2005	2006	2007
1	2	3	4
Dochody ogółem	10 886 988	10 371 181	11 312 488
Łączna kwota długu	2 802 000	2 479 500	2 707 700
Wskaźnik	25,7	23,9	23,9
Wskaźnik odniesienia – gminy wiejskie na terenie Dolnego Śląska	18,9	18,7	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Udanin oraz RIO we Wrocławiu. Brak wskaźnika odniesienia w roku 2007 wynika z braku danych dostarczanych przez RIO we Wrocławiu.

Powyższe ograniczenia formalne należą do najbardziej restrykcyjnych ograniczeń w tym zakresie w krajach Europy. Należy jednak podkreślić, że nie wyrażają one rzeczywistej zdolności kredytowej jednostki. Konieczne jest zatem stosowanie również innych miar kondycji finansowej oraz zdolności kredytowej jednostki takich, które są określane przez instytucje finansowe i miasta w innych krajach. Kluczowym elementem oceny kondycji finansowej i zdolności kredytowej, poza wysokością osiąganych dochodów, jest poziom wolnych środków.

Wolne środki – to różnica pomiędzy osiągniętymi dochodami ogółem a wydatkami bieżącymi. Wysokość wolnych środków, po pomniejszeniu o koszty obsługi istniejącego zadłużenia, umożliwia ustalenie wysokości wydatków kapitałowych na dany rok tak, by ich realizacja nie spowodowała obniżenia poziomu wskaźnika wolnych środków do obsługi zadłużenia w kolejnych latach.

Zgodnie ze standardami niektórych instytucji finansowych, poziom wolnych środków do obsługi zadłużenia powinien wynosić minimum 1,7. Taki poziom gwarantuje pokrycie zobowiązań z tytułu zadłużenia i dalsze finansowanie zadań na ustalonym poziomie, nawet przy pewnych niekorzystnych zmianach stóp procentowych i kursów walutowych. W latach 2005-2007 wskaźnik ten ze względu na wysoki poziom wolnych środków oraz niski poziom kosztów obsługi zadłużenia kształtował się na bezpiecznym poziomie i wynosił odpowiednio 4,87, 1,81 oraz 3,05.

Tabela 7 Relacja wolnych środków do kosztów obsługi zadłużenia za lata 2005-2007 (w zł.)

Wyszczególnienie	Lata		
	2005	2006	2007
<i>Dochody ogółem</i>	10 886 988	10 371 181	11 312 488
<i>Wydatki bieżące-odsetki</i>	8 418 732	9 585 076	10 201 670
<i>Wolne środki</i>	2 468 256	786 105	1 110 818
<i>Koszty obsługi zadłużenia</i>	506 673	434 500	364 715
<i>Współczynnik wolnych środków do obsługi zadłużenia</i>	4,87	1,81	3,05

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Udanin

Ponadto, zgodnie ze standardami określonymi przez niektóre instytucje finansowe, poziom wolnych środków do wydatków inwestycyjnych powinien wynosić minimum 0,5. Poziom ten gwarantuje terminowe pokrycie kosztów związanych z nakładami inwestycyjnymi. W latach 2005-2007 wskaźnik ten kształtował się na wyższych poziomach od wyżej określonego minimalnego poziomu i wynosił odpowiednio 0,98, 4,07 oraz 2,07.

Wykres 4 Relacja wolnych środków do wydatków inwestycyjnych za lata 2005-2007 (w zł.)

Co wynika z powyższego wykresu, „współczynnik wolnych środków od wydatków inwestycyjnych” przyjmuje następujące wartości na przestrzeni badanego okresu:

Tabela 8 wskaźników w oparciu o Wykres 4.

Wyszczególnienie	Lata		
	2005	2006	2007
<i>Współczynnik wolnych środków do wydatków inwestycyjnych</i>	0,98	4,07	2,07

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów dostarczonych przez Urząd Gminy Udanin

Analiza prospektywna sytuacji finansowej gminy Udanin

Do sporządzenia prognozy budżetu gminy Udanin na lata 2009-2015 przyjęto plan dochodów i wydatków wynikający z uchwały budżetowej gminy Udanin na 2008 rok oraz plan nakładów inwestycyjnych na lata 2008-2013 wraz z następującymi założeniami:

1. Wzrost dochodów z podatków i opłat lokalnych, udziałów w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, oraz subwencji o planowany wskaźnik wzrostu gospodarczego.
2. Wzrost dochodów z majątku, wpływów z dotacji celowych oraz wydatków bieżących bez wydatków na pokrycie obsługi zadłużenia o planowany wskaźnik inflacji wynikający z prognozy makroekonomicznej na lata 2005-2020.

3. Wysokość dochodów pozyskanych na inwestycje z innych źródeł oraz wydatków inwestycyjnych ustalono na poziomie wynikającym z planowanych przez gminę Udanin nakładów na zadania inwestycyjne w latach 2007-2013.
4. Wysokość spłat rat kapitałowych z uwzględnieniem spłat zaciągniętych kredytów przez gminę Udanin, zgodnie z prognozą długu publicznego gminy Udanin, wraz z kwotą spłaty zobowiązań wynikających z przedstawionej projekcji.

2.3. PROGNOZA DOCHODÓW I WYDATKÓW

Analiza prospektywna sytuacji finansowej gminy Udanin

Tabela 9 Prognoza budżetu gminy Udanin na lata 2009-2015 (w zł.)

Wyszczególnienie	Lata							
	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
<i>Dochody z podatków i opłat</i>	3 134 188	3 309 703	3 511 594	3 708 244	3 901 072	4 096 126	4 296 836	4 511 678
<i>Udział w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa</i>	1 136 716	1 200 372	1 273 595	1 344 916	1 414 852	1 485 594	1 558 388	1 636 308
<i>Dochody z majątku</i>	322 904	332 591	343 899	356 623	369 462	382 393	395 777	409 233
<i>Dotacje celowe</i>	1 987 130	2 046 744	2 116 333	2 194 638	2 273 644	2 353 222	2 435 585	2 518 395
<i>Subwencje z budżetu państwa</i>	4 803 019	5 071 988	5 381 379	5 682 737	5 978 239	6 277 151	6 584 731	6 913 968
<i>Środki pozyskane na inwestycje</i>	3 892 000	4 433 100	3 485 300	5 093 300	4 947 800	20 000	100 000	100 000
<i>Pozostałe dochody</i>	572 553	2 000 000	2 000 000	1 500 000	1 500 000	1 400 000	1 000 000	1 000 000
<i>Dochody ogółem</i>	15 848 510	18 394 498	18 112 101	19 880 457	20 385 069	16 014 486	16 371 317	17 089 582
<i>Wydatki bieżące</i>	10 538 723	10 854 885	11 223 951	11 639 237	12 058 249	12 480 288	12 917 098	13 356 280
Wolne środki brutto	5 309 787	7 539 613	6 888 150	8 241 220	8 326 820	3 534 198	3 454 219	3 733 302
Koszty obsługi zadłużenia	446 800	718 888	1 011 805	1 204 364	1 652 515	2 129 315	2 059 371	2 068 087
<i>Splata rat kapitałowych</i>	251 800	526 380	732 837	883 073	1 203 537	1 553 857	1 563 868	1 624 984
<i>Splata odsetek</i>	195 000	192 508	278 967	321 291	448 977	575 458	495 503	443 103
Wolne środki netto	4 862 987	6 820 725	5 876 345	7 036 857	6 674 305	1 404 883	1 394 848	1 665 215
<i>Inwestycje finansowane z:</i>	<i>8 344 300</i>	<i>8 916 100</i>	<i>7 370 700</i>	<i>10 236 500</i>	<i>10 170 500</i>	<i>1 500 000</i>	<i>2 000 000</i>	<i>2 500 000</i>
<i>Środki własne</i>	970 987	2 387 625	2 391 045	1 943 557	1 726 505	1 384 883	1 294 848	1 565 215
<i>Środki pozyskane na inwestycje</i>	3 892 000	4 433 100	3 485 300	5 093 300	4 947 800	20 000	100 000	100 000
<i>Kredyty i pożyczki</i>	3 486 313	2 098 375	1 502 355	3 204 643	3 503 195	100 117	611 152	838 785
Wolne środki po inwestycjach	5 000	3 000	8 000	5 000	7 000	5 000	6 000	4 000
<i>Planowany dług na koniec roku</i>	3 500 140	5 072 135	5 841 652	8 163 222	10 462 880	9 009 140	8 056 424	7 270 225
<i>Relacja planowanego zadłużenia do dochodów ogółem</i>	22,1	27,6	32,3	41,1	51,3	56,3	49,2	42,5
<i>Relacja kosztów obsługi zadłużenia do dochodów ogółem</i>	2,8	3,9	5,6	6,1	8,1	13,3	12,6	12,1

Na podstawie wielkości planowanych dochodów i wydatków, zgodnie z uchwałą budżetu gminy Udanin na 2008 rok oraz planowanym poziomem nakładów na zadania inwestycyjne na lata 2008-2013, została przedstawiona prognoza dochodów i wydatków budżetu na lata 2009-2015. Przedstawia ona stabilną sytuację finansową badanego podmiotu. W omawianym okresie budżet gminy Udanin charakteryzować się będzie stabilnym poziomem zadłużenia oraz wyjątkowo korzystną strukturą wydatków – znaczna część środków finansowych będzie przeznaczana na wydatki kapitałowe. Nadal będzie utrzymywać się duży udział dochodów własnych w dochodach ogółem, co niewątpliwie świadczy o dużej samodzielności finansowej badanego podmiotu, albowiem są to dochody o których przeznaczeniu może samodzielnie decydować organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego. Należy zaznaczyć, iż pomimo zabezpieczania w budżecie znacznego poziomu środków finansowych na wydatki inwestycyjne zadłużenie badanego podmiotu nie przekroczy ustawowych relacji zadłużenia do dochodów ogółem.

A zatem, w związku ze stabilnym poziomem zadłużenia gminy Udanin oraz prognozowanym dodatnim poziomem wolnych środków na inwestycje, istnieje możliwość zgromadzenia niezbędnych środków finansowych celem zabezpieczenia wkładu finansowego służącego dofinansowaniu realizowanych zadań inwestycyjnych ze środków z Unii Europejskiej i prowadzenia ekspansywnej polityki inwestycyjnej. Umożliwi to przyspieszenie rozwoju gospodarczego badanej gminy oraz polepszenie jakości życia mieszkańców na jej terenie.

III. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY UDANIN

3.1. CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNYCH POTRZEB INWESTYCYJNYCH GMINY

Wielkość środków kierowanych przez samorząd na finansowanie inwestycji jest niewystarczająca. Potrzeby inwestycyjne przewyższają możliwości budżetów w następnych latach. Konieczność wyboru zadań inwestycyjnych do realizacji w pierwszej kolejności wymaga opracowania hierarchii zadań z punktu widzenia interesów gminy.

Władze gminy zainicjowały proces poszukiwania takich rozwiązań inwestycyjnych, które wpłyną przede wszystkim na:

- jakość życia mieszkańców,
- jakość funkcjonowania układu gospodarczego,
- funkcjonowania i współdziałania gminy w układzie regionalnym,
- uwarunkowania ekologiczne,
- uwarunkowania kulturowe,

Propozycje inwestycyjne zostały poddane analizie mającej na celu wyeliminowanie tych propozycji które z przyczyn finansowych i prawnych nie będą możliwe do realizacji oraz określenie tych najbardziej zaspokajających potrzeby zbiorowe mieszkańców.

Lista kolejności realizacji zadań została oparta na następujących elementach wyrażających potrzebę realizacji inwestycji i jej wpływ na dziedziny działalności gminy

- preferencje gminy
- efekt funkcjonalny określony ilością mieszkańców (gospodarstw domowych, które odniosą korzyści w wyniku realizacji inwestycji)
- komplementarność czyli powiązanie z innymi inwestycjami realizowanymi ze środków gminy
- wpływem na środowisko
- możliwościami pozyskania dofinansowania ze środków pomocowych UE

3.2. WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY DLA GMINY UDANIN NA LATA 2008 - 2013

Diagnoza potrzeb w zakresie inwestycji w gminie Udanin doprowadziły do wniosków że podstawową potrzebą mieszkańców, choć może nie do końca uświadomioną, jest czyste środowisko naturalne. Są one zbieżne nie tylko z „modą na czyste środowisko” ale przede wszystkim z wizją Udanin jako gminy o charakterze rekreacyjno – turystycznym, tak często akcentowaną w trakcie prac nad strategią rozwoju.

Decydującym o doborze zadań są bowiem możliwości finansowe budżetu gminy Udanin. Realizacja najważniejszych inwestycji środowiskowych czy innych wymaga setek tysięcy czy nawet milionów złotych. Przy szczupłości środków finansowych jakimi dysponuje Udanin koniecznym jest finansowanie zewnętrzne zadań inwestycyjnych i to zarówno zwrotne (pożyczki, kredyty) jak i bezzwrotne (dotacje, granty). Z tego też powodu określone powyżej zadania inwestycyjne należy zaplanować do realizacji kierując się nie tylko rankingiem ale także (a może przede wszystkim) możliwością pozyskania funduszy zewnętrznych.

Obecne programowanie UE 2007-2013 czyni realnym pozyskanie dofinansowania przez Gminę w celu realizacji zadań środowiskowych czy też społecznym (obiekty infrastruktury kulturalno - oświatowej). Możliwości te wynikają zarówno z treści m.in. z Regionalnego Programu Operacyjnego dla woj. Dolnośląskiego.

Kierując się powyższymi wskazaniem zdecydowano się zaproponować treść Wieloletniego Planu Inwestycyjnego dla Udanina na lata 2007 -2013, która zachowa równowagę pomiędzy oczekiwaniami mieszkańców a perspektywami pozyskania współfinansowania zewnętrznego na realizację zadań inwestycyjnych. Szczegóły prezentuje załącznik nr 1 (str. 20)

Podsumowując zapisy poniższego planu należy zwrócić uwagę na pozycję „dotacje”. Jest to pozycja, która ukazuje kwoty, jakie gmina planuje pozyskać ze źródeł zewnętrznych (np.: fundusze strukturalne).

Zakończenie

Niniejszy dokument stanowi efekt pracy konsultantów i pracowników urzędu gminy Udanin. Zawiera opis metodologii oraz sposobu realizacji poszczególnych etapów Wieloletniego Planu Inwestycyjnego na lata 2007 – 2013. Jak się wydaje jest to opracowanie na miarę możliwości i ambicji mieszkańców Gminy. Jego założenia oparte są na racjonalnych podstawach a sam plan inwestycyjny jest optymalnie wpasowany w możliwości i potrzeby mieszkańców. Udanin nie zalicza się do gmin bogatych – szczupłość zadań inwestycyjnych nie powinna zatem dziwić. W tej sytuacji bardzo ważna jest umiejętność koncentrowania się na realizacji zadań najważniejszych a szczupłość budżetu powinna determinować racjonalność i konsekwencję w jego realizowaniu. Z tego też powodu, pomimo występowania wielu problemów i potrzeb, zdecydowano się skoncentrować na inwestycjach wodno – kanalizacyjnych, które mimo dużej kapitałochłonności dają szansę na rozwój gospodarczy i społeczny gminy.

Ostateczny wybór kierunku inwestowania na najbliższe lata zależy od Rady Gminy. Z punktu widzenia metodologii w celu osiągnięcia sukcesu w wieloletnim planowaniu inwestycyjnym w gminie równie istotną jak przyjęcie WPI przez Radę Gminy jest konieczność corocznej reedycji Wieloletniego Planu Inwestycyjnego polegająca nie tylko na aktualizacji danych zatwierdzonego już i realizowanego planu ale także na dokładaniu do niego kolejnego roku analizy, weryfikacji poglądów społeczności lokalnej na obowiązujące kryteria oceny inwestycji oraz ujmowaniu w planie nowych zadań inwestycyjnych zgłaszanych przez mieszkańców i służby gminy w ciągu całego roku.

ZAŁĄCZNIK 1

Załącznik nr 1. Zestawienie tabelaryczne Wieloletniego Planu Inwestycyjnego na lata 2007 – 2013 dla Gminy Udanin. Dane w tysiącach.

Kod	NAZWA ZADANIA	okres realizacji	Wielkość nakładów (w tys.)			2007			2008			2009			2010			2011			2012			2013		
			Ogół em (O)	Włas ne (ŚW)	Dotacja (D)	O	ŚW	D	O	ŚW	D	O	ŚW	D	O	ŚW	D	O	ŚW	D	O	ŚW	D	O	ŚW	D
1	Kanalizacja sanitarna Lusina	2007-2008	2827	1413	1413	1413	707	707	1413	707	707	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
2	Budowa świetlicy jako centrum edukacyjno - wychowawczo - społecznego we wsi Ujazd Górny	2007-2009	1443	722	722	481	241	241	481	241	241	481	241	241	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
3	Projekt + Rozbudowa kanalizacji Udanin	2007-2009	1300	650	650	433	217	217	433	217	217	433	217	217	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
4	Projekt kanalizacji Gościśław i Lasek	2008	162	81	81	0	0	0	162	81	81	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	Teren sportowo - rekreacyjny we wsi Ujazd Dolny	2008	126	63	63	0	0	0	126	63	63	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
6	Wykonanie prac budowlanych - konserwatorskich w kościele p.w. św. Marcina we wsi Ujazd Górny	2008	1121	560	560	0	0	0	560	560	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
7	Projekt kanalizacji Różana i Drogomiłowie	2008	190	95	95	0	0	0	190	95	95	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
8	Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej we wsi Lasek	2008	250	125	125	0	0	0	250	125	125	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
9	Boisko sportowe i plac zabaw we wsi Łagiewniki	2008	100	50	50	0	0	0	100	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
10	Wymiana stolarki okiennej w SP im. A. Mickiewicza w Udaninie	2008-2009	100	50	50	0	0	0	50	25	25	50	25	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
11	Modernizacja parkingu w Udaninie	2008-2009	250	125	125	0	0	0	125	63	63	125	63	63	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

12	Remont świetlicy wiejskiej w Udaninie	2008-2009	200	100	100	0	0	0	100	50	50	100	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Modernizacja świetlicy wiejskiej w Gościstawiu	2008-2009	135	68	68	0	0	0	68	34	34	68	34	34	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
14	Prace konserwatorskie w obiekcie zabytkowym - kościół w Gościstawiu	2008-2009	275	138	138	0	0	0	138	69	69	138	69	69	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Konserwacja zabytków kultury w kościele p.w. NMP w Lusinie	2008-2009	169	85	85	0	0	0	85	42	42	85	42	42	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	Modernizacja drogi gminnej - parking we wsi Drogomiłowie	2008-2009	710	355	355	0	0	0	355	178	178	355	178	178	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
17	Świetlica wiejska w Drogomiłowicach	2008-2009	200	100	100	0	0	0	100	50	50	100	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Budowa kanalizacji Gościśław i Lasek	2008-2009	3500	1750	1750	0	0	0	1750	875	875	1750	875	875	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Chodniki i pokrycie rowów melioracyjnych we wsi Sokolniki	2008-2010	500	250	250	0	0	0	167	83	83	167	83	83	167	83	83	0	0	0	0	0	0	0	0	0
20	Budowa świetlicy wiejskiej we wsi Sokolniki	2008-2010	300	150	150	0	0	0	150	75	75	150	75	75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
21	Modernizacja i remont świetlicy we wsi Kamice	2009-2010	100	50	50	0	0	0	0	0	0	50	25	25	50	25	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0
22	Budowa chodników i odtworzenie rowów melioracyjnych wzdłuż drogi	2008-2010	400	200	200	0	0	0	133	67	67	133	67	67	133	67	67	0	0	0	0	0	0	0	0	0
23	Kanalizacja wiejska we wsi Drogomiłowie	2008-2010	2700	1350	1350	0	0	0	900	450	450	900	450	450	900	450	450	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Remont drogi wiejskiej we wsi Ujazd Dolny	2008-2010	410	205	205	0	0	0	137	68	68	137	68	68	137	68	68	0	0	0	0	0	0	0	0	0

25	Renowacja kościoła w Jarosławiu	2008-2011	130	65	65	0	0	0	33	16	16	33	16	16	33	16	16	33	16	16	0	0	0	0	0	0
26	Droga Sokolniki - Jarosław - Mieczków	2008-2012	1700	850	850	0	0	0	340	170	170	340	170	170	340	170	170	340	170	170	340	170	170	0	0	0
27	Remont, modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Damianowie wraz z przyległym placem	2009	190	95	95	0	0	0	0	0	0	190	95	95	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
28	zagospodarowanie terenu parku wraz z placem zabaw i boiskiem sportowym w Damianowie	2009	100	50	50	0	0	0	0	0	0	100	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Remont świetlicy wiejskiej i uporządkowanie terenu w Piekarach	2009	100	50	50	0	0	0	0	0	0	100	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Remont Szkoły Podstawowej w Ujeździe Górnym	2009	500	250	250	0	0	0	0	0	0	500	250	250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Zmiana świetlicy wiejskiej w Łągownikach	2009	100	50	50	0	0	0	0	0	0	100	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Remont kapitalny ogrodzenia przy świetlicy i placu zabaw w Jarosławiu	2009	100	50	50	0	0	0	0	0	0	100	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Budowa parkingu koło Kościoła pw. Św. Marcina	2009-2010	110	55	55	0	0	0	0	0	0	55	28	28	55	28	28	0	0	0	0	0	0	0	0	0
34	Budowa parkingu koło cmentarza wiejskiego wraz z modernizacją drogi we wsi Ujazd Górny	2009-2010	115	58	58	0	0	0	0	0	0	58	29	29	58	29	29	0	0	0	0	0	0	0	0	0
35	Modernizacja budynku szkoły we wsi Ujazd Górny	2009-2010	1015	508	508	0	0	0	0	0	0	508	254	254	508	254	254	0	0	0	0	0	0	0	0	0
36	Budowa bazy sportowo - rekreacyjnej we wsi Ujazd Górny	2009-2010	275	138	138	0	0	0	0	0	0	138	69	69	138	69	69	0	0	0	0	0	0	0	0	0

37	Remont Szkoły Udanin i adaptacja części szkoły na przedszkole (z dokumentacją)	2009-2010	700	350	350	0	0	0	0	0	0	350	175	175	350	175	175	0	0	0	0	0	0	0	0	0
38	Boisko, plac parkingowy, korty, kościół Św. Urszuli, ścieżki spacerowe i rowerowe	2009-2010	1380	690	690	0	0	0	0	0	0	690	345	345	690	345	345	0	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Naprawa dróg, pobocza i chodniki we wsi Konary	2009-2011	700	350	350	0	0	0	0	0	0	233	117	117	233	117	117	233	117	117	0	0	0	0	0	0
40	Chodniki przez wieś Jarosław	2009-2011	110	55	55	0	0	0	0	0	0	37	18	18	37	18	18	37	18	18	0	0	0	0	0	0
41	Świetlica wiejska we wsi Pielaszkowice	2009-2012	612	306	306	0	0	0	0	0	0	153	77	77	153	77	77	153	77	77	153	77	77	0	0	0
42	Budowa chodnika we wsi Pichorowice	2009-2012	250	125	125	0	0	0	0	0	0	63	31	31	63	31	31	63	31	31	63	31	31	0	0	0
43	Utwardzenie nawierzchni drogi gminnej we wsi Dźwигórz	2010	300	150	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200	150	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0
44	Kanalizacja wsi Łagiewniki	2010	200	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
45	Wykonanie drogi gminnej - bocznej we wsi Jarosław	2010	300	150	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0	300	150	150	0	0	0	0	0	0	0	0	0
46	Budowa kanalizacji Różana	2010	2500	1250	1250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2500	1250	1250	0	0	0	0	0	0	0	0	0
47	Ustawienie kregli i zasypianie rowów, ułożenie chodników we wsi Piekary	2010	200	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200	100	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0
48	Rozbudowa i modernizacja budynku remizy oraz placu przy budynku remizy OSP Lusina	2010-2011	186	93	93	0	0	0	0	0	0	0	0	0	93	47	47	93	47	47	0	0	0	0	0	0
49	Malowanie kościoła z zewnątrz we wsi Pichorowice	2010-2013	160	80	80	0	0	0	0	0	0	0	0	0	40	20	20	40	20	20	40	20	20	40	20	20

50	Chodniki i pobocza we wsi Łagiewniki	2011	100	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	50	50	0	0	0	0	0	0
51	Budowa parkingu przy cmentarzu we wsi Piekary	2011	100	50	50	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100	50	50	0	0	0	0	0	0
52	Budowa oczyszczalni Ujazd Dolny (łącznie z Projektami)	2011	5000	2500	2500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	5000	2500	2500	0	0	0	0	0	0
53	Budowa kanalizacji wiejskiej	2011	4000	2000	2000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4000	2000	2000	0	0	0	0	0	0
54	Remont i modernizacja świetlicy wiejskiej w Lusinie wraz z przyległym placem zabaw dla dzieci	2011-2012	191	96	96	0	0	0	0	0	0	0	0	96	48	48	96	48	48	0	0	0	0	0	0	0
55	Kanalizacja sanitarna Karnica	2012	1500	750	750	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1500	750	750	0	0	0	0
56	Kanalizacja sanitarna Pichorowice, Pielaszkowice	2012	3500	1750	1750	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3500	1750	1750	0	0	0	0
57	Kanalizacja sanitarna Jarostów	2012	1700	850	850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1700	850	850	0	0	0	0
58	Remont drogi gminnej we wsi Różana	2012	250	125	125	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	250	125	125	0	0	0	0
59	Zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego 4x4 (OSP Lusin)	2012	550	275	275	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	550	275	275	0	0	0	0
60	Kanalizacja sanitarna w Jarosławiu	2012	2200	1100	1100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2200	1100	1100	0	0	0	0
61	Boiska - kompleks sportowy w Jarosławiu	2012	150	75	75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	150	75	75	0	0	0	0
62	Budowa kanalizacji we wsi Dźwigórz - Dębница	2013	2000	1000	1000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1000	1000	0	0

